

Sportclubs Friesland leven van wedstrijd tot wedstrijd

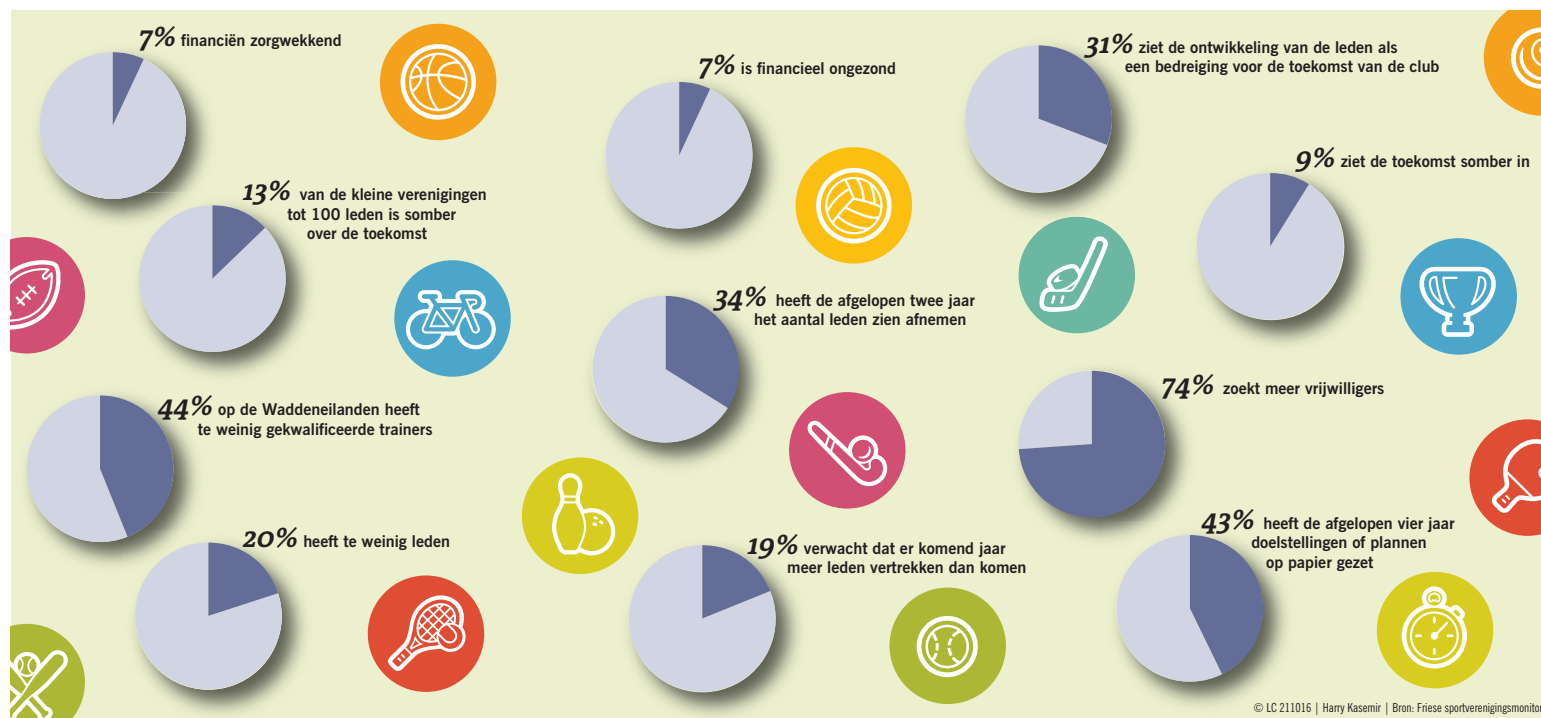
Friese sportclubs zijn gesloten en daardoor kwetsbaar. In clubhuizen overheerst kortetermijndenken, waardoor ze hun toekomst op het spel zetten.

TON VAN DER LAAN

De organisatie achter een derde van de Friese sportverenigingen is broos. Besturen van deze clubs hebben te maken met dalende ledenaantallen, een leger rakende portemonnee en een gebrek aan vrijwilligers en betrokkenheid. Bovendien ontbreekt beleid om het tij te keren. Het Fries Sociaal Planbureau, Sport Fryslân en het Mulier Instituut concluderen in de eerste *Friese sportverenigingsmonitor* dat een tiende van de sportverenigingen de toekomst zo somber inzien dat ze vreezen voor hun voortbestaan. Voor het onderzoek zijn 297 Friese verenigingen geanalyseerd, van gymnastiekverenigingen tot kaatsclubs en bridgeverenigingen.

Kleine sportverenigingen - tot 100 leden - somberen meer dan verenigingen met meer dan 250 leden. Kleine clubs klagen meer over gebrek aan geld en leden, grote verenigingen zijn meer dan kleinere verenigingen op zoek naar vrijwilligers en betrokkenheid van leden.

Onderzoeker Remco Hoekman van het Mulier Instituut, dat sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek doet, ziet dat er, in verhouding tot andere provincies in Nederland, meer Friese clubs zijn die geen potje hebben om onvoorziene uitgaven te doen en dat beslissingen vooral impulsief worden genomen. „Een mis-

© LC 211016 | Harry Kasemir | Bron: Friese sportverenigingsmonitor

se en visie ontbreken”, zegt Hoekman.

Het maakt een derde van alle Friese verenigingen kwetsbaar. Een te grote groep, weet Lammert Bosma van Sport Fryslân. „Als je dat uitsmeert over de provincie heb je het over 500 sportverenigingen.” Friesland telt ongeveer 1500 sportverenigingen.

Sport Fryslân stimuleert sport en bewegen in de provincie en werkt samen met sportbonden en gemeenten om zoveel mogelijk inwoners aan het sporten te krijgen. De organisatie trekt zich de uitkomsten aan.

Er is werk aan de winkel, weet Bosma. „Onze zichtbaarheid in de provincie is te klein. Wij moeten ervoor zorgen dat we samen met gemeenten en sportbonden de verenigingen ondersteunen.”

Clubs moeten kunnen terugvallen op een palet aan oplossingen die Sport Fryslân moet verzamelen bij clubs die al een antwoord hebben op dalende ledenaantallen of op vrijwilligersbeleid en het aanbieden van nieuwe activiteiten.

Die ondernemerszin ontbreekt bij veel verenigingen. Er wordt niet nagedacht om het sportaanbod te ver-

Ondernemerszin bij de meeste sportverenigingen ontbreekt

nieuwen of om lidmaatschappen te flexibiliseren.

Bij vier op de tien verenigingen is de cultuur te gesloten. Die besturen zoals altijd is bestuurd. Maar, zeggen de onderzoekers, die tijd is voorbij. In tijden van krimp en teruglopende

ledenaantallen is juist een sportvereniging het cement van een dorpskern. Daar hoort een open en ondernemende cultuur bij.

Bovendien ontbreekt goede archivering, constateert ook Bosma. Bij een bestuurswissel laat de overdracht te wensen over. Nog niet de helft van de Friese verenigingen heeft de afgelopen vier jaar iets van een doelstelling of een plan op papier gezet. Bijna driekwart van de clubs vraagt niet aan een afzwaaiend lid waarom deze stopt.

Een derde van de clubs zag het ledenbestand in de laatste twee jaar af-

nemen. Het maakt dat 20 procent van hen zegt te weinig leden te hebben. Clubs zeggen dat ze ambitie hebben om nieuwe leden te werven of het huidige aantal op peil te houden, maar zijn daar niet mee bezig.

Driekwart van de sportverenigingen zoekt vrijwilligers. Twintig procent van de clubs heeft een nijpend tekort. Vooral grote verenigingen hebben te weinig vrijwilligers. Gemiddeld telt een sportvereniging in Fryslân 28 vrijwilligers en twee betaalde krachten. In het voetbal gaat het daarbij voornamelijk om trainers van het eerste elftal.

De Friese Waddeneilanden steken af bij de uitkomsten op het Friese vasteland. Sportclubs op de Wadden hebben andere zorgen. Bijna de helft van de sportverenigingen op de eilanden heeft te weinig gekwalificeerde trainers. Over het aantal leden en vrijwilligers maken ze zich minder zorgen.

In de Zuidwesthoek van de provincie hebben de meeste clubs er leden bij gekregen. Een kwart heeft het aantal leden zien dalen. Sportclubs in Leeuwarden hebben vooral moeite vrijwilligers te werven en betrokken te houden.

Bij voorbeeldclub ONT in Opeinde snijdt het mes altijd aan twee kanten

Bij FC Barcelona zeggen ze 'Més que un club'. Bij ONT in Opeinde prediken ze hetzelfde, maar dan in het Fries. ONT is 'mear as in foetbalclub'. De voetbalvereniging is tien jaar geleden begonnen de club te moderniseren en een visie op te stellen. Na tien jaar plukt ONT er de vruchten van, terwijl andere verenigingen nog stoeien met organisatie, vrijwilligersbeleid en financiën.

ONT is niet alleen meer een vereniging om te voetballen, zegt voorzitter Jeen Visser. De club heeft de hekken altijd open staan. De loopgroep vergadert in het clubhuis, de buitenschoolse opvang maakt gebruik van de velden en zo nu en dan wordt er een kerkdienst gehouden. „Dêrme boare wy in nije doelgroep oan”, zegt Visser. „En it mes snijt oan twa kanten. Om't wy ús iepenstelle, krije wy mear leden en frijwilligers.”

In drie jaar tijd is het aantal vrijwilligers met 50 procent gestegen van 160 naar 240 mensen. De club heeft 540 leden, een aantal dat groeit. „En frijwilligers lykas jeugdtrainers krije fan ús in fergoeding. Dêrme joust se fertrouwen en binne se net samar wer fuort. Goed foar de klup.”

De club is financieel gezond en investeert in duurzame energie. Het clubhuis is een gezonde kantine geworden. „Dêrme krije jo fans. Memmen binne bliid dat harren bern foetbalje by in klup dêr't fruit ferkocht wurdt. Heiten fine sinnepanelen machtiich omdat se dy sels ek op it dak hawwe.” De sfeer die ONT uitademt, trekt nieuwe leden over de streep, ziet Visser. „Minsken wolle der graach by heare. It giet op it skoalplein fan mûle ta mûle.”

Het gaat zo goed met ONT dat de meeste leden niet meer uit Opeinde, Oudega, Nijega en De Tike komen, maar uit Drachten. „Dy kieze bewust foar ús.”